

som sagt, nu ingenlunde imod Kirkens Dnske, at Bisppefterne ere gaaede ind i Statskassen. Det er et Moment, som det synes mig at have sin Interesse at fastholde. Jeg skal derhos paa det Bestemteste overfor det ærede Medlem bemærke, at jeg aldrig har sagt, at Kirkens Indtægter uden videre ere Statens Eiendomme, saaledes som han behager at referere mine Ord, og jeg vil heller aldrig sige det, og det særligt med Hensyn til Uerne; thi, naar man saaledes uden videre sonderfører Complexet af Kirkens Indtægter, forcerer man de Mænd, som i det givne Dieblit have Kirke-tienderne, en Række af Servituter, der i dette Dieblit ifølge gamle Kirkebestemmelser hviler paa dem. Der er ikke alene paa de offentlige Kirker, men ogsaa paa de private Kirker saaledes lignet Udgifter til en Bibeludgave, til en Præst i London, 16 à 18 Gange til forskjellige Kirkers Reparation, og endelig blev der i 1818 ved fgl. Anordning ved den første derom trufne Ordning lignet en overordentlig betydelig Udgift til Gjenopførelsen af Frue Kirke ikke blot paa de offentlige, men ogsaa paa de private Kirker. Naar man nu en Gang kommer til det, som jeg iblandt Andet særligt kæmper for, for Afløsningen af idetmindste 1 eller 2 af Tienderne, som foruden af andre Grunde er en vanskelig Sag, fordi de ere saa overordentlig store, hvorfor Finantsministeren ogsaa under et dertil sigtende Forslag i 1852 eller 53 afviste det, fordi han var bange for ved en Række nye Obligationer at gribe forstyrrende ind i de finantsielle Forhold og de andre samtidige Obligationers Cours, saa vil man til den Tid nødvendig ligeoverfor Tiendeyderne føle sig brøstholden ved nu af andre Motiver at have overstaaret Complexet, thi saa kommer man nødvendig til, naar man har opgivet Complexet i de kirkelige Indtægter, at lade Uelsen af og Forpligtelsen til slige Servituter blive uden al Indflydelse paa Bestemmelsen af Afsløsningssummerne for Tienderne. Dernæst tog det ærede Medlem sig det saa meget let med Søderne. Jeg forsikrer ham dog for, at han dog muligt skal faae det vanskeligt nok med disse Forhold, som jeg her har fremdraget med Hensyn til de andre anerkjendte Troessamfund. Han siger, det er Udgifter, som de ligne paa

sig selv; men vel at mærke, Forordningen siger, at naar de ikke betales, skulle de, efterat Magtstraten har modtaget den indsendte Liste over Restancerne, inddrives ved Udpantning af Kongens Underfoged, og Kongen siger udtrykkelig i sin Forordning, at Præster skal have den Løn, „som Vi allernaadigst bestemmer“. Saa er der endvidere det Punkt, at, naar man overfører alle Kirkeindtægter til Statsindtægter, saa ville ærede Medlemmer ikke forstaae, at man derved gjør Indgreb i Religionsfriheden. Man gjør det imidlertid alligevel absolut, thi fra det Dieblit, man slaaer det fast for Præsterne som Lønninger baade de løse og de andre Indtægter, ikke som Kirkens, men som Statens Lønninger, saa vil Landet muligt i lange Tider, om ogsaa Folket falder fra Kirken eller til en anden Kirkeordning, komme til at udrede dem til en Troessbekjendelse, som det ikke har, og Dissenterne og de Andre ville allerede nu langt søleligere komme under et dobbelt Tryk i Henseende til de kirkelige Anliggender, idet de da maae udrede det, som deres Kirke behøver, og tillige igjennem den almindelige Statshusholdning langt haardere end nu føle sig skattende til en dem fremmed Kirke. Det er derfor meget bedre at trænge tilbunds i Sagen, at sikkre de forskjellige Samfund passende Indtægter og saa sige, at der er et vist Punkt, hvor de kirkelige Indtægter ophøre at nydes af Religionsamfundene, idet de gaae ind under Staten, fordi Religionsamfundene ikke mere kunne siges at eksistere, som det skeer ved alt andet herreløst Gods. Saaledes er det ordnet i andre Lande, og det troer jeg ogsaa er et sundt Princip, naar man virkelig vil Fremskridt i Gjennemførelsen af Religionsfriheden. Nu bemærkede det ærede Medlem endvidere, at der var ingen Anden end Geistlige og Theologer, der havde udtalt sig for Kirkens Eiendomsret. Jeg vil bede ham see efter i Rigsdagsstidenden for 14de Session, Sp. 709. Der vil han finde, at et Medlem har udtalt, at uagtet hans Sympathi bestemt, gif imod, at Kirken kunde eie Noget, saa erkjendte han dog, at Udsøreren paa den Side hidtil havde haft fuldstændig Overmagt, og at der fra den anden Side saaledes ikke havde været ført Stygge af Bevis, der kunde røkke det Mindste ved,